

V ŽUPNÉ NOVINKY

Ocenenie pre Podtatranské múzeum

MODEROVANÉ PREHLIADKY KNEŽACEJ HROBKY V POPRADE

■ Od 12. do 14. septembra sa v Poprade konajú otváracie podujatia Dní európskeho kultúrneho dedičstva. Toto významné celoeurópske podujatie upriamuje pozornosť verejnosti na mimoriadne hodnoty rozmanitého kultúrneho dedičstva v 50. účastníckych štátoch. Pre Poprad majú v tomto roku mimoriadny význam.

Základným cieľom Dní európskeho kultúrneho dedičstva, ktoré sa tradične konajú v septembri, je zvýšiť povedomie obyvateľov o miestnom dedičstve a prehĺbiť záujem o jeho ochranu, ako aj rozvinúť vedomie o jeho prepojení s európskym kultúrnym dedičstvom. Počas Dní európskeho kultúrneho dedičstva sa otvárajú pre verejnosť mnohé pamiatky, historické budovy, areály, ktoré sú zvyčajne uzavreté, alebo sa v bežne navštevovaných pamiatkach, múzeách a galériách usporadúvajú špeciálne sprievodné podujatia.

Dni európskeho kultúrneho dedičstva organizuje Rada Európy a Európska komisia. Slovenská republika sa pripojila k organizátorom v roku 1993. Koordinátorom podujatia je od roku 2010 Združenie historických miest a obcí SR. Ši-

roká verejnosť má príležitosť spoznať celý rad vzácnych pamiatok, ktoré budú na určitý čas výnimočne sprístupnené.

Cena za kultúrne dedičstvo

Už tento víkend, počas Dní európskeho kultúrneho dedičstva v Poprade, časopis Pamiatky a múzea udelí Podtatranskému múzeu v Poprade cenu za Kultúrne dedičstvo. Múzeum si zároveň prevezme ocenenie Výstava roka za výstavu Kniežacia hrobka z Popradu Konzervácia 2008 - 2012. Celé tri dni si budú môcť návštevníci Podtatranského múzea pozrieť moderované prehliadky Kniežacej hrobky v historických kostýmoch a ukázkou spôsobov boja, odev a remeslá Germánov v podaní skupiny Macromannia z Českej republiky.

V nedeľu 21. septembra sa uskutoční derniéra výstavy Kniežacia hrobka z Popradu Konzervácia 2008 - 2012 a posledné moderované prehliadky. V nasledujúcich dvoch rokoch by mala byť dokončená konzervácia celej hrobky. Následne by sa mala ako výstavná expozícia vrátiť späť do Popradu.

Hrobka z Matejoviec

Hrobku germánskeho kniežata so zachovanými predmetmi z prelomu 4. a 5. storočia našli pri výstavbe priemyselného parku v Poprade Matejovciach v roku 2005. Pod zemou sa podarilo objaviť približne 1 600 rokov starú hrobku germánskeho kniežata, ktorá bola postavená z dreva. Zachovalo sa takmer celé vybavenie, aj keď hrobku už krátko po pochovaní kniežata navštívili vykrádači, ktorí odniesli zlaté a strieborné predmety či drahé kamene.

Výstava v Podtatranskom múzeu ponúka originálne predmety z hrobky. Unikátnosť celej hrobky, ktorá sa zachovala takmer v neporušenom stave, nemá obdobu minimálne v Európe. Podstatnú časť nálezov tvoria drevené brvná tvoriace dve komory kniežacej hrobky. Najväčší význam však má nielen drevené vybavenie vnútra hrobky, ale aj textilné a kožené súčasti odevu zomrelého, zvyšky potravy, prútené či lykové košíky.

Zatiaľ 200 kg z 12 ton

Návštevník výstavy sa môže v Podtatranskom múzeu zoznámiť s časťou výbavy hrobky. Zatiaľ ide o cca 200 kg z celkového objemu 12 ton. Vidieť pôvodné posmrtné lôžko, z jedného kusa dreva vysústružený drevený stôl, hraciu dosku na spoločenské hry, vrátane hracích kameňov je určite zážitok. Zaujímavé sú i pracovné nástroje, keramika, bronzové nádoby, ale i zlatý závesok, v ktorom bola použitá rímska minca. Pozornosť lákajú tiež predmety, ktoré v hrobke, resp. prístupovej šachte zanechali po sebe dávnovekí vykrádači - drevené lopaty, lúče na svietenie, motyky, a podobne.

Výstava je doplnená aj o súbor posterov, na ktorých sú detailne priblížené aktuálne výskumy a poznatky z doterajších výskumov, rekonštrukcie nábytkov a drevených konštrukcií, textilu, kože, priebeh výskumu hrobky pod mikroskopom, DNA analýzy, datovanie, analýzy stopových prvkov a pod. Atraktívnym doplnením sú aj najnovšie nálezy dokresľujúce sídelný vývoj v dobe rímskej sťahovania národov v spišskom regióne - zlaté šperky, strieborné poklady z jaskýň pod Spišským hradom a pod.

Hrobka sa má vrátiť do Popradu

Mnohé nájdené predmety

svedčia o úzkom prepojení tohto regiónu s antickou kultúrou, čo doteraz vedci nepredpokladali. Na jednotlivých objektoch samotnej hrobky i predmetoch z nej vedci postupne spoznávajú vyspelosť vtedajšej kultúry vrátane remeselnej zručnosti vtedajších ľudí.

V najbližších dvoch rokoch budú spracované hlavná drevená konštrukcia hrobky, precízne vyrobený drevený sarkofág v tvare malého posmrtného domu i jedinečné fragmenty textilíí a kožených ozdôb. Zámerom je, aby sa hrobka v definitívnej podobe po konzervácii prezentovala v lokalite, kde sa našla, teda v Poprade.

Budúci hotelieri na Malte

Študenti Hotelovej akadémie Jána Andraščíka v Bardejove si počas letných prázdnin zdokonalili všeobecné a odborné kompetencie a rozširovali svoje poznanie.

V júli a auguste absolvovalo 14 žiakov stáž na ostrove Malta v rámci projektu Catering and Hospitality Mobility Across Europe. Študenti si počas štyroch týždňov zdokonalili získané a nadobudli odborné gastronomické vedomosti, zručnosti a skúsenosti pobyťom v krajine, ktorá je nám kultúrne, historicky aj geograficky vzdialená. Praxovali v hotelových zariadeniach v gastronomických a hotelových pozíciách kuchár,

čaišník, servírka a recepčný. Pobyťom v zariadeniach cestovného ruchu v oblasti s dlhodobou tradíciou získali žiaci možnosť konfrontovať svoju doterajšiu odbornosť.

Pridanou hodnotou stáže pre každého účastníka bolo zdokonalenie komunikačných schopností v anglickom jazyku, ktorý študenti študovali v jazykovej škole, kde absolvovali 20 hodín jazykovej prípravy. V skupinách so študentmi z Talianska, Argentíny, Kórey komunikovali na rôzne gastronomické témy. Študenti využili i možnosť spoznávať krajinu a vo voľnom čase navštívili zaujímavé miesta Malty.

Mgr. Ľubica Michalíková

Foto: PaedDr. Miroslava Hasarová

Veľké investície zvýšia energetickú efektívnosť

CHUDÍK: „PROJEKT ELENA PODPORÍ OBNOVITELNÉ ZDROJE ENERGIE“

Zastúpenie Prešovského samosprávneho kraja v centrále EÚ, v Bruseli, pôsobí už 11 rokov a vytvára stabilné zázemie pre predstaviteľov z regiónu. Zastúpenie počas uplynulého roka pravidelne reagovalo na desiatky požiadaviek od subjektov z kraja. Významnú časť agendy zastúpenia tvorila príprava žiadosti o technickú pomoc ELENA, ktorá si vyžadovala pravidelné stretnutia, negóciácie a získavanie odborných poznatkov.

Čo to vlastne ELENA je a aký má význam, vysvetľuje vedúca zastúpenia, Natália Tarasovová: „Ide o unikátny projekt v rámci Slovenska, ktorý je náročný na splnenie podmienok a samotnú prípravu. Záujmom nášho kraja je realizovať veľké investície, ktoré budú smerovať k zvýšeniu energetickej efektívnosti a do obnoviteľných zdrojov energie.“ Preto sa Prešovský samosprávny kraj v spolupráci so 14 mestami a obcami uchádza o

technickú pomoc ELENA. Partnermi PSK sú samosprávy: Bardejov, Bzenov, Humenné, Lipany, Medzilaborce, Prešov, Raslavice, Spišské Podhradie, Stará Ľubovňa, Stropkov, Svidník, Veľký Šariš, Vranov nad Topľou, Vysoké Tatry.

Prípravovaný investičný program je zameraný na zníženie energetickej náročnosti verejných budov (zateplenie budov, solárny ohrev teplej úžitkovej vody, výroba elek-

trickej energie, modernizácia vnútorného osvetlenia v budovách) a modernizáciu systémov verejného osvetlenia. „Projekt prispeje k vytvoreniu právneho, technického a finančného rámca, ktorý zabezpečí spoluprácu samospráv a umožní implementáciu investičného programu v hodnote približne 60 miliónov eur,“ približuje N. Tarasovová.

„Trvalo udržateľné energetické plánovanie podporuje lokálne hospodárstvo, vytvára

pracovné miesta, zvyšuje energetickú bezpečnosť, znižuje energetickú náročnosť, zlepšuje kvalitu života a verejné služby. Z tohto dôvodu je niekoľkoročná angažovanosť samosprávneho kraja a partnerských samospráv veľmi dôležitá pre získanie finančnej podpory Európskej investičnej banky – technická pomoc ELENA. Tá bude určená na štúdie uskutočniteľnosti, energetickej auditu, vytvorenie potrebných kapacít, aplikovanie know-how, navrhnutie optimálnych finančných modelov, prípravu verejného obstarávania a spustenie investičného programu. Ide o strategický projekt, ktorým bude možné významne podporiť sektor s vysokým rozvojovým potenciálom,“

zdôrazňuje predseda PSK Peter Chudík.

Navrhovaný projektový zámer technickej asistencie počíta s rozpočtom vo výške 1,2 milióna eur. Táto suma však podlieha schváleniu zo strany Európskej investičnej banky a Európskej komisie a preto jej finálna hodnota bude známa až po schválení žiadosti. Spolufinancovanie z vlastných zdrojov vo výške 10 percent bude rozdelené medzi partnerov tak, aby zodpovedalo ich pomernej čiastke k plánovaným investíciám.

Realizácia takto pripravených investícií bude následne financovaná predovšetkým z Európskych štrukturálnych a

investičných fondov v programovacom období 2014 - 2020.

„Tento proces trvá približne dva roky. Od septembra 2012 prebiehala príprava najprv predžiadosti, ktorá bola schválená EIB koncom roka 2012. Práca na žiadosti pokračovali, druhá verzia žiadosti bola zaslaná v júni 2013. Ďalšie konzultácie s EIB sa uskutočnili počas nasledujúceho roku. Naším cieľom je podať finálnu žiadosť v auguste 2014. V prípade pozitívnej reakcie z EIB bude nasledovať schvaľovací proces v Európskej komisii. Cieľom je dospieť k schváleniu žiadosti a následnému podpísaniu zmluvy do konca roka 2014,“ uzavrel P. Chudík.

Čierno-Biely Svet z Vranova

Príbeh zakázanej lásky plný smiechu a slz

Folklorný súbor Vranovčan pripravil nové tanečno-divadelno-hudobné predstavenie Čierno-Biely Svet. Ústrednou myšlienkou dvojhodinového predstavenia je harmonické splynutie dvoch kultúr.

Hlavnou ideou tanečného divadla je ukázať tanečné, spevácke a hudobné tradície majoritnej a minoritnej spoločnosti, v tomto prípade motivovanej rómskym etnikom. „Predstavením ponúkame širší pohľad na svet okolo nás, ktorý vychádza

z *duálneho princípu - deň a noc, svetlo a tma, dobro a zlo, radosť a smútok, pohreb a svadba ... a práve na týchto pilieroch vznikol veľmi silný príbeh mladej "gadžovky" a Róma. Obidvaja sa do seba zaľúbia a ich láska je nakoniec spečatená sobášom v osade so všetkými, už dnes zabudnutými zvykmi a obradmi,*“ približuje Peter Kocák, režisér a choreograf predstavenia z FS Vranovčan.

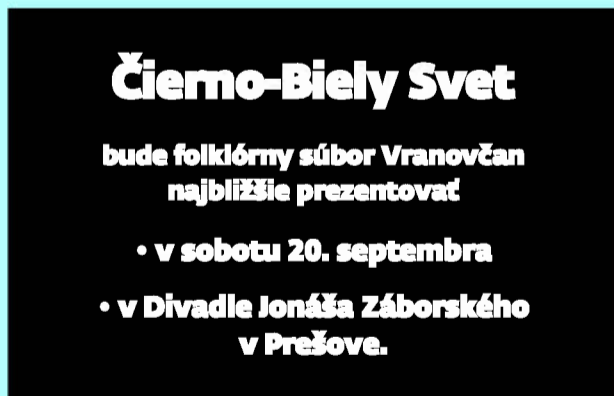
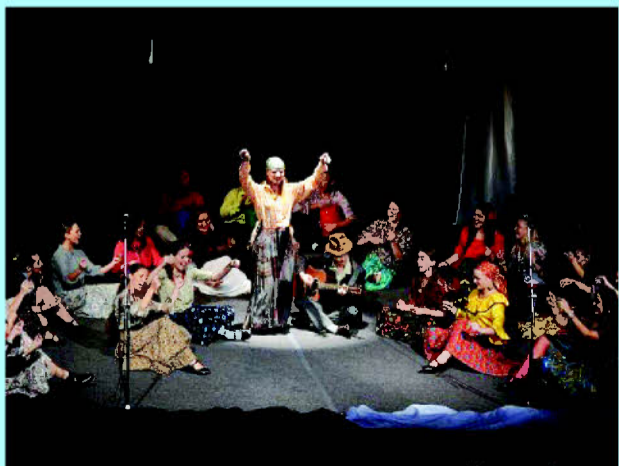
Predstavenie Čierno-Biely svet pripravili jeho tvorcovia pri príležitosti 45. výročia

založenia súboru. Naštudovanie celistvého diela trvalo členom folklorného súboru tri roky. „Program je spomedzi amatérskych folklorných súborov jedinečne spracovaný a predstavenie sme odprezentovali aj na tohtoročnom najväčšom folklornom festivale vo Východnej,“ zdôrazňuje P. Kocák.

V predstavení sa objavuje autentický tanečný, hudobný a spevácky materiál z archívnych nahrávok z 50. až 80. rokov, či terénnych výskumov v osadách v Zámuto-

ve, Petrovanoch, Sečovskej Polianke, Bardejove, Raslaviciach a v ďalších obciach, priamo od nositeľov ľudových tradícií.

„Je to strhujúce tanečné divadlo, ktoré odkrýva čierno-biele videnie sveta a je viazané na silné emócie v takmer 110-minútovom tanečnom divadle sa predstaví spolu 60 účinkujúcich vo vyvážennej tanečnej, speváckej a hudobnej zložke. Dejová línia je vhodne doplnená obrazovou projekciou,“ uzavrel Peter Kocák.

Čierno-Biely Svet

bude folklorný súbor Vranovčan najbližšie prezentovať

- v sobotu 20. septembra
- v Divadle Jonáša Záborského v Prešove.

SPŠE Prešov členom IT VALLEY – SAP ACADEMY

Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Prešov sa ako prvá stredná škola v našom regióne stala členom IT VALLEY – SAP ACADEMY.

Združenie Košice IT Valley spolu so svojimi zakladajúcimi členmi a ďalšími IT spoločnosťami a za významnej podpory spoločnosti SAP nadviazali na veľmi úspešné projekty vzdelávania v oblasti ICT a vytvárania nových pracovných miest v ICT sektore z minulých rokov. Podpísaním memoranda o porozumení a spolupráci v kongresovom centre najväčšej IT firmy regiónu T-Systems Slovakia, ktorého signatári sú Košice – IT Valley a SAP, Slovensko oficiálne spustilo dlhodobý vzdelávací projekt SAP AKADÉMIA. SPŠE v Prešove sa ako jediná stredná škola v našom regióne stala súčasťou IT VALLEY – SAP ACADEMY.

Vyučujúci odborných ekonomických predmetov budú postupne prechádzať školeniami v jednotlivých moduloch, aby mohli adekvátnym a odborným spôsobom zakomponovať a viesť výučbu SAP v odborných ekonomických predmetoch na požadovanej úrovni. Tým umožnia študentom školy získať vedomosti a zručnosti v ovládaní popredného svetového softvéru na súčasnom trhu a certifikáty v danej oblasti.

Realizáciou projektu vo výchovno-vzdelávacom procese vytvorí škola potenciál a

možnosť pre študentov uplatniť sa v praxi. Košický a prešovský región v strednodobom horizonte vytvorí 900 – 1 200 nových pracovných miest v oblasti podpory systému SAP. Tieto nové pracovné miesta by mohli vzniknúť vo viacerých spoločnostiach združených v Košice IT Valley a ďalších spoločnostiach plánujúcich využiť ohromný tvorivý potenciál študentov SPŠE.

Spoločnosť SAP je popredný dodávateľ podnikových softvérových aplikácií, pomáha iným spoločnostiam dosahovať vyššiu úroveň bez ohľadu na ich veľkosť či odvetvie, v ktorom pôsobia. V súčasnosti má spoločnosť SAP svoje pobočky vo viac ako 130 krajinách po celom svete. Aplikácie a služby SAP umožňujú prosperovať, pružne reagovať a neustále sa rozvíjať viac ako dvanástim miliónom zákazníkov z celého sveta.

Spoločnosť SAP pôsobí na Slovensku v rôznych formách od roku 1992. Spoločnosť SAP umožňuje používateľom aj organizáciám účinnejšie spolupracovať a efektívnejšie využívať podnikové informácie.

Ing. Vladimíra Pastírová
SPŠE Prešov